

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра систем управління літальними апаратами

Лабораторна робота № 1

з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване проектування СУ»

Тема: «Розробка програм для математичних обчислень в
Python»

XAI.301 . 3.320.1 ЛР

Виконав студент гр. 320

_____ Семеняга Ігор____
(підпис, дата) (П.І.Б.)

Перевірив

_____ к.т.н., доц. О. В. Гавриленко
(підпис, дата) (П.І.Б.)

МЕТА РОБОТИ

Ознайомитися з основами розробки інтерпретованих програм і реалізувати скрипт для введення / виведення даних і виконання найпростіших математичних обчислень на мові програмування Python.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Завдання 1. Вирішити завдання з цілочисельними змінними. Всі вхідні і вихідні дані в задачах цієї групи є цілими числами. Всі числа, для яких вказано

кількість цифр (двозначне число, тризначне число та ін.), вважаються додатними. Завдання представлено в табл.1.

Завдання 2. Обчислити математичне вираз зі змінними дійсного типу, використовуючи стандартну бібліотеку math. Вирази представлено в табл.2.

Завдання 3. Вирішити завдання з логічними змінними. У всіх завданнях даної групи потрібно вивести логічне значення True, якщо наведене висловлювання для запропонованих вихідних даних є істинним, і значення False в іншому випадку. Всі числа, для яких вказано кількість цифр (двозначне

число, тризначне число і т.ін.), вважаються цілими додатними. Завдання представлено в табл.3.

ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Завдання 1. Вирішення задачі 1, №6

Дано двозначне число. Вивести спочатку його ліву цифру (десятки), а потім - його праву цифру (одиниці). Для знаходження десятків використовувати операцію ділення остачі, для знаходження одиниць - операцію взяття залишку від ділення.

Вхідні дані (ім'я, опис, тип, обмеження):

```
number = int(input("Введіть двозначне число: "))
```

Вихідні дані (ім'я, опис, тип):

```
print("Ліва цифра (десятки):", left_digit)
print("Права цифра (одиниці):", right_digit)
print("Помилка: введене число не є двозначним!")
```

Лістинг коду вирішення задачі наведено в дод. А (стор. 6). Екран роботи програми показаний на рис. Б.7.

Завдання 2. Вирішення задачі 2, №40

40	$y = \frac{2 * \operatorname{tg} x * \sin x + \frac{1}{4} \sqrt{1 - \sin^2 x * \operatorname{tg}}}{\sqrt[4]{1 + \frac{x^3}{3} + 2 \log_4 x^3 }}$
----	---

Вхідні дані (ім'я, опис, тип, обмеження):

```
x = float(input("Введіть значення x: "))
```

Вихідні дані (ім'я, опис, тип):

```
print("Значення y: ", y)
```

Лістинг коду вирішення задачі наведено в дод. А (стор. 6). Екран роботи програми показаний на рис. Б.7.

Завдання 3. Вирішення задачі 3, №13

Дано три цілих числа: A, B, C. Перевірити істинність висловлювання:
«Хоча б одне з чисел A, B, C позитивне».

Вхідні дані (ім'я, опис, тип, обмеження):

```
a = int(input("I: "))
```

```
b = int(input("II: "))
```

```
c = int(input("III: "))
```

Вихідні дані (ім'я, опис, тип):

```
print("Одне із чисел позитивне", res)
```

Лістинг коду вирішення задачі наведено в дод. А (стор. 6). Екран роботи програми показаний на рис. Б.7.

ВИСНОВКИ

Було вивчено основи розробки інтерпретованих програм на мові Python, зокрема роботу з введенням та виведенням даних, а також виконанням базових математичних операцій. Закріплено на практиці навички створення програм для обчислень, використовуючи стандартні функції Python. Відпрацьовано в коді програми уміння працювати з математичними операціями та забезпеченням коректного вводу користувачем.

ДОДАТОК А

Лістинг коду програми до задач 1-№6, 2-№40, 3-№13

```

import math

def task1(): # 6
    # Введення двозначного числа
    number = int(input("Введіть двозначне число: "))

    # Перевірка, чи число є двозначним
    if 10 <= abs(number) <= 99:
        # Знаходження лівої цифри (десятків) за допомогою ділення націло
        left_digit = abs(number) // 10

        # Знаходження правої цифри (одиниць) за допомогою залишку від ділення
        right_digit = abs(number) % 10

        # Виведення результату
        print("Ліва цифра (десятки):", left_digit)
        print("Права цифра (одиниці):", right_digit)
    else:
        print("Помилка: введене число не є двозначним!")

def task2(): #40
    # Введення значення x

    x = float(input("Введіть значення x: "))

    # Перевірка на коректність вводу (щоб уникнути помилок з логарифмом та коренем)
    if x == 0:
        print("Помилка: значення x не може бути нулем через логарифм та інші обмеження.")
    else:
        # Обчислення компонентів виразу
        tg_x = math.tan(x) # Тангенс x
        sin_x = math.sin(x) # Синус x
        sin_squared = sin_x ** 2 # Синус у квадраті
        abs_tg_x = abs(tg_x) # Модуль тангенса

        # Чисельник
        numerator = 2 * tg_x * sin_x + (1/4) * math.sqrt(abs(1 - sin_squared *
tg_x))

        # Знаменник
        log_base_4 = math.log(abs(x**3)) / math.log(4) # Логарифм за основою 4
        denominator = (1/4) ** (1 + (x**3) / 3) + (2 * log_base_4) # Четвертий
корінь

        # Остаточне значення y

```

```
y = numerator / denominator

# Вивід результату
print("Значення y: ", y)

# 13
def task3():
    """Given integer a, b, c
    verify the following proposition:
    One of the numbers is positive"""
    try:
        a = int(input("I: "))
        b = int(input("II: "))
        c = int(input("III: "))
    except ValueError:
        print("Число має бути цілим")
        input("Press enter for exit ...")
    else:
        # Check if any of the numbers is greater than 0
        res = a > 0 or b > 0 or c > 0
        print("Одне із чисел позитивне", res)
```

ДОДАТОК Б

Скрін-шоти вікна виконання програми

```

>>> task1()
Введіть двозначне число: 12
Ліва цифра (десятки): 1
Права цифра (одиниці): 2
>>> task1()
Введіть двозначне число: 100
Помилка: введене число не є двозначним!
>>> |

```

Рисунок Б.1 – Екран виконання програми для вирішення завдання
№6

```

Введіть значення x: 1
Значення y: 17.15134096641494
>>> task2()
Введіть значення x: 2
Значення y: -1.1825146981327477
>>> |

```

Рисунок Б.2 – Екран виконання програми для вирішення завдання
№40

```

>>> task3()
I: 1
II: 2
III: 3
Одне із чисел позитивне True
>>> task3()
I: -1
II: -2
III: -3
Одне із чисел позитивне False
>>> task3()
I: 0
II: -10
III: 10
Одне із чисел позитивне True
>>> task3()
I: 0
II: 0
III: 0
Одне із чисел позитивне False
>>> |

```

Рисунок Б.3 – Екран виконання програми для вирішення завдання
№13